(*iv*) In the case of lands referred to in items (ii) and (iii) in which water is lifted by pump sets installed at the cost of the land owner—40 per cent of the normal gross produce or its value in money.

NOTE.—Cultivating tenant to bear all the maintenance charges and the land owner to bear the charges for repairing the pumpsets.

Minimum Rent

When the contract of tenancy provides for payment of rent lower than the fair rent, the contract rent alone shall be payable during the contract period.

	Maximum Rent	*Minimum Rent*
Bombay Area.—		
	Five times the assessment or Rs. 20 per acre whichever is less.	Twice the assessment.
Coorg Area.—		
	One-third of the crop or crops raised on the land or its value.	Nil

(*b*) Please see reply to (*a*).

(*c*) Yes.

PAPER LAID ON THE TABLE

Sri B.VAIKUNTA BALIGA (Minister for Labour and Legal Affairs).—Sir, I seek leave to lay on the Table a statement of Vote on Account for Expenditure of the Government of Mysore in 1958-59.

REPORT OF THE SPECIAL COMMITTEE ON RULES OF PROCEDURE

Extension of time for presentation

Sri B. VAIKUNTA BALIGA (Minister for Labour and Legal Affairs).—Sir, I beg to move :

"That the time limit fixed for presentation of the Report of the Special Committee to consider the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly be extended and the Report permitted to be presented during the current session."

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That the time limit fixed for presentation of the Report of the Special Committee to consider the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly be extended and the Report permitted to be presented during the current session."

The motion was adopted.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಯಾವಾಗ ಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

Mr. SPEAKER.—I have not made up my mind about it.

Sri Y. VEERAPPA.—I am submitting the authorities, Sir.

Mr. SPEAKER.—Yes, do so.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The other day, I requested about some rulings.....

Mr. SPEAKER.—Regarding the rulings which have been submitted to me in my chamber, I will look into them.

Sri J. B. MALLARADHYA.—The previous day a representation was made regarding extension of time for the discussion of the Jatti Committee Report. Has any decision been taken ?

Mr. SPEAKER.—We are meeting today to take a decision.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

REPORT OF THE MYSORE TENANCY AND AGRICULTURAL LAND LAWS COMMITTEE.

(Motion to consider (contd).

*ಶ್ರೀ ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾನಶೆಟ್ಟಿ.—(ಕುಂದಾಪುರ) ನ್ನಾಮಿ, ನಾನು ಹಿಡುವಳಿಯ ಮೇಲ್ಮತಿಯನ್ನು

(ಶ್ರೀ ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೆಟ್ಟಿ)

ಕುರಿತು ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಹಿಂದೂ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ joint family system ಇದೆ. ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಳಿಯಸಂತಾನವೆಂದು ಇದೆ. ಈ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಐದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ನೂರಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಐದು ಮಂದಿಯ ಒಂದು ಕುಂಟುಂಬಕ್ಕೆ, ಕುಂಟುಂಬಹಿಡುವಳಿಯ ನಾಲ್ಕುವರೆ ಪಾಲು ಮತ್ತು ಐದು ಮಂದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗಿದ್ದರೆ ಇದರ ಎರಡು ಪಾಲನಷ್ಟು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಗಂಡಾಂತರ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಆಕ್ಷೇಪವೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕಳೆದ 8-10 ವರ್ಷ ಗಳಿಂದ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭೀತಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಪಾಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ನನ್ನ ಎಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕಡಮೆ ಕುಟುಂಬ ಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲಾಗದೇಯಿರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಗಳಿಂದ, ಕೋರ್ಟು ವ್ಯವಹಾರ ಗಳಿಂದಲೋ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳಿರುವುದ ರಿಂದಲೋ ಪಾಲಾಗದೇಯಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೆಲವೇ ಕುಟುಂಬಗಳ ದೆಶೆಯಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ ವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಂಥಾ ಗಂಡಾಂತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದೋ ಏನೊ. ಆದರೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಎಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಾಗದೇಯಿರುವ ಕುಟುಂಬ ಗಳಿವೆ ಎಂಬ ವಿವರವಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಸೂದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಮುಂದಿದೆ. ಅದೇರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಹಿಡುವಳಿ ಯನ್ನು ಎರಡು ಎಕರೆಯ 15 ಹಿಡುವಳಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಮಂದಿ ಇದ್ದರೆ 25 ಎಕರೆಯವರೆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಅಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಏನು ತೋರುತ್ತದೆಂದರೆ ಕುಟುಂಬದ ಹಿಡುವಳಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಭೂಮಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೆ ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಮಟ್ಟ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರವರೆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯವರ ಸಲಹೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂತೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಹಿಡುವಳಿಯ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟ ಎಷ್ಟಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬು ದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 30 ಎಕರೆ, ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ 30 ಸ್ಕ್ವಾಂಡರ್ಡ್ ಎಕರೆ, ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ 12 ಎಕರೆಗಳಿಂದ, 48 ಎಕರೆ ವರೆಗೆ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ 25 ಎಕರೆ, ಹೈದರಾ ಬಾದು ಎಂದರೆ ತೆಲಂಗಾಣ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕುಟುಂಬ ಹಿಡುವಳಿಗಳು, ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಎಕನಾಮಿಕ್ ಹೊಲ್ಡಿಂಗ್ ಗಳು, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಮಧ್ಯಭಾರತದಲ್ಲಿ 50 ಎಕರೆ, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ 15 ಎಕರೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಬೇಸಿಕ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಎಂದರೆ 400 ರೂಪಾಯಿ ನಿವ್ವಳ ವಾರ್ಷಿಕ ವರಮಾನ ಬರುವಷ್ಟು ಭೂಮಿ. ಈ 400 ರೂಪಾಯಿ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನದ, ಎಂದರೆ 800 ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು. ಕುಟುಂಬದ ಹಿಡುವಳಿ ಎಂದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1,200 ರೂಪಾಯಿ ನೆಟ್ ಅಥವ ನಿವ್ವಳ ವರಮಾನ ಬರುವ ಸದಾ ನೀರಾವರಿ ಇರುವ ಜಮೀನು. ಈ ಭೂಮಿಯ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ 2,400 ರೂಪಾಯಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಡಹಾಗಾಯಿತು. ಸದಾ ಕಾಲ ನೀರಾ ವರಿ ಇಲ್ಲದೆಯಿರುವ ಮಲೆನಾಡು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ನಿವ್ವಳ ವರಮಾನ ಒಟ್ಟು ವರಮಾನದ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಿರುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ 3,600 ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇರುವ ಭೂಮಿಗೆ ಕುಟುಂಬ ಹಿಡುವಳಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಹಿಡುವಳಿ ಸದಾ ನೀರಾವರಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 2,400 ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವ ಭೂಮಿ, ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಐದು ಮಂದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚುಮಂದಿ ಇದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಎಂದರೆ, 4,800 ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವ ಭೂಮಿ. ಈಗ ಸ್ವತಃ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡುವ ಹಿಸುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಕುಟುಂಬ ಹಿಡುವಳಿಯ 4½ ಯಷ್ಟು ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದರೆ 5,400 ರೂಪಾಯಿ ನಿವ್ವಳ ವರಮಾನ ಬರುವ ಭೂಮಿ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ 10,800 ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಐದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚುಮಂದಿ ಇದ್ದರೆ ಇದರ ಎರಡರಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವ ಭೂಮಿ, ಎಂದರೆ 21,600 ರೂಪಾಯಿ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ನಿವ್ವಳ ವರಮಾನ ಶೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ಎಂದು arbitrary ಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ನೀರಾವರಿ ಇಲ್ಲದಕಡೆ, 3,600 ರೂಪಾಯಿ, 15,200 ರೂಪಾಯಿ, 30,400 ರೂಪಾಯಿ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಐದು ಮತ್ತು ಐದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚುಮಂದಿ ಇರುವ ಕುಟುಂಬದವರು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಿಡುವಳಿ ಇಟ್ಟದ್ದು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮೈಸೂರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಜಾಸ್ತಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರೇ ಹೇಳಬೇಕು, ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಇವರ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರ, ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಅಥವ ಯಾವುದೇ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತಂದರೂ ಯಾರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಉಪಕಾರ ಅಥವಾ ಅಪಕಾರ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಅಪಕಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಔಷಧ ಕೊಡುವ ಪಂಡಿತರು ಆಯುರ್ವೇದದ ಔಷಧದಲ್ಲಿ ಗುಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವಗುಣವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾವೂ ಸಾಯಬಾರದು ಕೋಲೂ ಮುರಿಯಬಾರದು ಎಂಬ ಗಾದೆ ಇದೆ; ಹಾಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕಾಗದೇ ಹೋದರೆ,

ಅವಗುಣವಿಲ್ಲದ ಔಷಧದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಲೆನಾಡು ಪಂಡಿತರ ಔಷಧದ ಹಾಗಾಗದೇ ಇರಲೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಭೂನುಧಾರಣೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಚೈನಾ ಜಪಾನ್ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಕೆ. ಪಾಟೀಲ್‌ರವರಂಥ ಪ್ರಮುಖರ ಸಮಿತಿ ಜಪಾನ್ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರ ರೀತಿಯ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚೈನಾ ಮತ್ತು ಜಪಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಹಿಡುವಳಿಯ ಮಟ್ಟ 2½ ಎಕರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನೂರಾರು ಭೂಮಾಲೀಕರ ಸಂಘಗಳವರು ಇಲ್ಲಿ ಹಿಡುವಳಿಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಗಂಡಾಂತರ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಹಿಡುವಳಿ ಎರಡೂವರೆ ಎಕರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೇಗೆ ಪೂರೈಸುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ 100 ಎಕರೆ 200 ಎಕರೆ ಇದ್ದರೂ ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪಾಟೀಲರ ಸಮಿತಿಯವರ ವರದಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಓದಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಚೈನಾಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು, ಭೂಮಿ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೊ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಕೇವಲ ಭೂ ವಿತರಣೆಯಿಂದ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯು ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Exemptions ಮತ್ತು ceiling ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. Exemption ಸುಲುವಾಗಿ ರೈಲು ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಟಿಕೆಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಗುಲ್ಲು ಈಗಾಗಲೇ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಏನೋ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

> "As regards the categories of cultivation which should be exempt from ceiling, the Committee recommend that exemption should be given only in regard orchards where they constitute reasonably compact areas, etc."

ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತೋಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳು ಇವೆ. ನರಿಯಾದ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತಮ ತರದ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳು ಆಗಬಹುದು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಅಡಿಕೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತೋಟವಾಗಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು. ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತೋಟ ಬಿಡಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ನನಗೆ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಕಾಫೀ ಮತ್ತು ಟೀ ತೋಟಗಳು ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕಾಫೀ ತೋಟ ಟೀ ತೋಟ ಬಿಡಬಹುದು. ಕಾಫೀ ಮತ್ತು ಟೀ ತೋಟಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟರೆ ಏನು ಮಾಡಬಹುದು ? ಈ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಂಡವಾಳ ಜಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಮಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಅಡಿಕೆತೋಟ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ನನಗೆ ತೋರಿ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ದೇವಸ್ಥಾನ, ಮಠ ಇವುಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದು ಎಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಭೂಮಾಲಕರಾಗಿದ್ದು ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ದೇವರು ಜವಾಬ್ದಾರ ಅಲ್ಲ. ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಯಾವ ಭೇದಭಾವ ನನಗಂತೂ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಭೂಮಾಲೀಕರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭೇದ ಮಾಡಬಾರದು. ಇಂಥ ಭೂಮಿಗೂ ಸಹ ಒಂದೇ ಕಾನೂನು ರಾಗು ಆಗಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ನನ್ನ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ ಪ್ರದೇಶದ 1951ನೇ ಇಸವಿಯ ಸೆನ್‌ಸಸ್ ಅಂಕೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ 47 ಸೆಂಟ್ಸ್ ಸಾಗುವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿದೆ. ಅಂದರೆ ಭೂಮಿ ಬಹಳ ಕಡಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವಿದ್ದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ 60 ಸೆಂಟ್ಸ್ ಸಾಗುಮಾಡಲು ಬಾರದೇ ಇದ್ದ ಭೂಮಿಯೂ 40 ಸೆಂಟ್ಸ್ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭೂಮಿಯೂ ಇದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆಯ ವಿಷಯ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಗೋಪನೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು grazing land ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಭೂನುಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲಾ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟರೆ, ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆಗೆ ಗ್ರೇಜಿಂಗ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಉಳಿಯದೆ ಗಂಡಾಂತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಒದಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾನುವಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗ್ರೇಜಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಂಡ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೈಸೂರ ಸೆನ್‌ಸಸ್ ರಿಪೋರ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಪತ್ತು 18,692 ರಲ್ಲಿ 11,000 ಕುರಿ, ಮೇಕೆಗಳು ಇದ್ದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಭೂಮಿ, ಪಶು ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಂಗೋಪನೆಗೆ ಇಡದೆ ಯಾವ ಭೂನುಧಾರಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಕೂಡದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಭೂಮಿಯ ಹಂಚುವಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಾರೂಢವಾಗಿರುವ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಗುರಿ ಏನು ಇತ್ತು, ಈಗ

(ಶ್ರೀ ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾನಶೆಟ್ಟಿ)

ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ನಮೂನೆಯ ವಿಷಯ ಎಂದರೆ ಈಗ ಭೂದಾನದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ನರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಭೂದಾನದಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಆಗದೇ ಇರುವುದು ಭೂದಾನದಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂದಾನದ ಪ್ರಗತಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀ ವಿನೋಭಾ ಭಾವೆಯವರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಇದೇ ರೀತಿ ಭೂದಾನ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿ. ಆದರೆ ಭೂದಾನದಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಆದಷ್ಟುಬೇಗನೇ ಕಾನೂನು ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ compensation ಅಂದರೆ ಪರಿಹಾರದ್ದಾಗಿದೆ. ಜತ್ತಿಸಮಿತಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಗೇಣಿಯ 15 ಪಟ್ಟು ಇರಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕಾನೂನು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗೋಖಲೆ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಪೊಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್‌ನವರು 1953ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 16 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ 160 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಈ ಕಾನೂನಿಂದ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಅದು Reserve Bank of Indiaದ ಒಂದು Bulletin ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

"Thus. the main facts brought out by this investigation were: (1) the extensive resumption of lands for personal cultivation by landlords and change of tenants took place even after the enforcement of the Act showing that the protection given to the tenants could not be effective in practice; (2) a more or less normal market prevailed in land showing that the provisions for promoting the transfer of lands into the hands of tillers were not quite effective; and (3) there was an almost complete absence of any signs of lowering the share and cash rents or of any changes in the tenancy practices. The first two of the above listed failure are, it is stated, attributable to certain inherent weakness of the original Act of 1948. The Report observes that the failure to regulate rent is, however, the most distressing in that it is entirely a failure of implementation. The overall result of the investigation indicates the general failure of the Act to promote its principal objectives."

2-30 P.M.

ಐದು ವರ್ಷದ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾದ ಗೇಣಿ ನಿರ್ಣಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕಾಯಿದೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಬಡ ರೈತರೇನಿದ್ದಾರೋ, ಟೆನೆಂಟ್ಸ್ ಯಾರಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಯ್ದು ಅಂಶವಿದ್ದುದು ಬಹುಶಃ ಮುಕ್ಕಾಲು ಅಂಶ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಆದರೂ ಆಗ ಬಹುದು. ಬರೀ ಕಾಯಿದೆ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಯಿದೆ ಯಾವರೀತಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಬೊಂಬಾಯಿನ ಕಾಯಿದೆಯಹಾಗೆ ಆಗಬಹುದು. ಕಾಂಪ್ಲಸೇಷನ್ 15 ಅಂಶ, 1/5 ಅಂಶ ಎಂದಿದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಕಡಮೆಯೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆ, ಮದ್ರಾಸು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲದ್ದಾಗ ನಮಗೆ ಯಾವ ತರಹ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನರಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ದೂರುವುದಿಲ್ಲ. There is a landlord bias ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೋಳಿ ತನ್ನಕಡೆಯೇ ಕೆರೆಯುತ್ತದೆ; ಆ ರೀತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಡ್ಜಿಗಳಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮಾನಸಿಕವಾದ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೊಂಬಾಯಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಾದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆಮಾಡಲು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರತಿಫಲದ ವಿಷಯ ಯೋಚನೆಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನುದಾರರಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಶೇಕಡ 99 ಮಂದಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು. ಹಾಗಾದರೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಅದೇನೆಂದು ಈಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿರುವ ರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬಾರದು, ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಾರದು, ನಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಭೂ ಮಾಲೀಕರ ಜೀವನಮಟ್ಟ ನೋಡಿ ಅವರನ್ನು ರಸ್ತೆಗೆ ಹಾಕದಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವ್ಯಾಲ್ಯೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ

ಗ್ರಂಥಾಲಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No.....
ದಿನಾಂಕ Date.....

ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಬೇಸಿಕ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ವಿಚಾರ ನೋಡಿದರೆ ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಭೂಮಿಯಾದರೆ ಕ್ರಯದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ನಗದಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಉಳಿದನಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 20 ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಪಾವತಿಮಾಡಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 30 ರಿಂದ 40 ವರೆಗೆ ಕ್ರಯವಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡ ಬಾರದು, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂಬ ವಾದವಿದೆ. ಅದೇ ಜಿತ್ತ ಸಮಿತಿಯವರು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಜಮಾನು ಪಡೆದಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ನಗದಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ, 500 ರೂಪಾಯಿ ಬಾಳುವಷ್ಟು ಪಡೆದಿರುವವರಿಗೆ ನಗದಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಅದೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡುವುದಾದರೆ ನುಮಾರು ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಭೂಮಿಯಿರುವವರಿಗಾದರೂ ನಗದಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಐದು ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಬೆಲೆಬಾಳುವಷ್ಟು ಜಮಾನು ಪಡೆದಿರುವವರಿಗೆ ನಗದಾಗಿ ಹಣ ಪಾವತಿಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅಂದರೆ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಿರುವವರಿಗೆ ಬಾಂಡು ಕೊಡಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ಹಣ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಒದಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿಫಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದುದು; ಜಮಾನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಧುಡಿದಿದ್ದೇನೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವೀಗ ಸರ್ಕಾರದಪರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಇದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿದೆಯೇ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಲೆಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಏನೇ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೂ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗಾದರೂ ಅದಷ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು. ನುಮಾರು ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕ್ರಯಬಾಳುವ ಭೂಮಿಯ ಹಣ 20 ಕಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ 250 ರೂಪಾಯಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 20 ವರ್ಷ ಹೇಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕು? ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ನಗದಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಜೀನುತುಪ್ಪಹಾಕಿ ನೆಕ್ಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರೈತರಿಗಿಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ರೈತವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಜೆನೆಂಟ್ಸ್‌ನಂತೆ ಭಾವಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಭೂಮಾಲೀಕರೆಂದು ಗಮಸಿಸಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಮಾಲೀಕರನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಲಾರದು.

ಈಗ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲ ಯಾವರೀತಿಕೊಡ ಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬೇರೆಯಾವುದೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಗೇಣಿ ರೂಪವಾಗಿ ವಕ್ಕಲನವರು ದಣಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದು ಯಾರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಹೇಳಿರಲಿ, ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ದಣಿ ಮತ್ತು ವಕ್ಕಲವರಿಗಿರುವ ಸಂಪರ್ಕ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದರೆ ವಕ್ಕಲನವರು ಬಚಾವಾಗಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದಣಿ ಕೈಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂದರೆ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ದಿವನ ಗೇಣಿಪಾವತಿ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಸೇಕಡ 90 ಮಂದಿಗೆ ರಸೀತಿ ಇದುವರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕದಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಣಿಗೂ ಸಾಗುವಳಿದಾರನಿಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ವಿಲ್ಲದಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಈಗಿರುವ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದರೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿ ಹೇಳಿದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉಪಾಯ ಸರಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಆದಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲ ನಗದಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು; ಉಳಿದ ನಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಬಾಂಡು ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಕಾಯಿದೆಯಿದೆ. 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೋ ಏನೋ ಪಾವತಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಬಾಂಡು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಯು.ಪಿ. ನಲ್ಲೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವರೀತಿ ನೋಡಿದರೂ ಜಿತ್ತ ಸಮಿತಿಯು ಹೇಳಿರುವ ದಾರಿಯೇ ಸರಿಯೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲೂ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಬಾಂಡು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ 16 ಪಾಲು ನಷ್ಟು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಜಿತ್ತ ಸಮಿತಿಯವರು 15 ಪಾಲು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಕೆಳಮಟ್ಟದವರಿಗೆ 16 ಪಾಲನಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯ ಪೆಡ್ಯೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Schedule 2.

First 5 years 16 times the fair rent on the land, calculated on the maximum rate specified in Col. 3 of Schedule 1.

For the next 5 years	... 14 times.
For the next 5 years	... 12 times.
For the next 5 years	... 10 times.
For 30 acres	... 8 times.
For 50 acres	... 6 times.
Above 100 acres	... 5 times the fair rent.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The time allotted to the Hon'ble Member will be over at 2-45.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Some more may be given to me because I am in the middle.

ಇನ್ನು, ಒಂದೆರಡು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ. ಚಾಲ ಗೇಣಿ ಎನ್ನುವುದಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ಗೇಣಿಗೆ ಕೊಡುವ ಅಂಶ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ ಮ್ಯೊನರ್‌ಗಳು, ವಿಧವೆಯರು, ಮದುವೆಯಾಗದ ಹುಡುಗಿಯರು ಮತ್ತು ಸೈನಿಕ ದಳದವರು—ಇವರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗೇಣಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಅದೇನೂ

(SRI V. SRINIVAS SHETTY)

ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಗಂಡಾಂತರವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ನಾನಿದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಗೇಣಿ ಎನ್ನುವುದು ಪಕ್ಕನೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಉಳಿದೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಯಂಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗನಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾರೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಗೇಣಿಯ ರಸೀತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅರಿತೇ, ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಒಂದು ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗೇಣಿಯ ಕರಾರನ್ನು ಮೂರು ಪ್ರತಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ಕರಾರಿನ ಪ್ರತಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲೇನೋ Receipts should be given Compulsorily ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರಸೀತಿ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

Sri B. D JATTI.—Some punishment is proposed.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೆಟ್ಟಿ.—ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ fine ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆಯಿದೆ. ಗೇಣಿಯ ಪದ್ಧತಿ ಇರುವುದಾದರೆ ಅದು ಶಾಶ್ವತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಾಧುವಾದ್ದು. ಮೈನರಸ್, ಸ್ತ್ರೈನ್ಯದಲ್ಲರುವವರು, ವಿಧವೆಯರು ಗೇಣಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಐದು ವರ್ಷದ ವಾಯಿದೆ ಕಳೆದನಂತರ ಎರಡು ವರ್ಷದ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಿದೆ. ಅದನ್ನೀಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂಥ ವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತಿರಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಜಮೀನು ಸಿಕ್ಕಬೇಕೆಂದರೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಗೇಣಿಯ ವಿಷಯ ಹೇಳುವಾಗ, ಗೇಣಿಯ ದಾರನು ಆ ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಬಾವಿ ತೋಡಿಸುವುದೇ ಮುಂತಾದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ವಿಚಾರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು. ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದರ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಹೇಳಿದೆ ಯೆಂದರೆ "If there is an agreement to the contrary" ಗೇಣಿದಾರನಿಗೆ ಏನೂ ಪ್ರತಿಫಲ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಗೇಣಿಯವನಿಗೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ದಣಿ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ರುಜುಹಾಕುವುದು ಗೇಣಿಯವನ ಪದ್ಧತಿ. ಇದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಕ್ಕಲಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ 'ಕೃತು' ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಗೇಣಿಯ ಅಂಶ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕೆಂಬುದು. ಇಲ್ಲಿ $\frac{1}{4}$ ಅಂಶವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಇದು ನ್ಯಾಯವೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲೂ, ತೃತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲೂ ಇದೇರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನೋಡಿದರೂ, ಬೊಂಬಾಯಿ, ರಾಜಾಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ $\frac{1}{6}$ ಭಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಒರಿಸ್ಸಾ, ಹಿಮಾಚಲ್ ಪ್ರದೇಶ್, ಮೈಸೂರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ $\frac{1}{4}$ ಭಾಗ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಜಾಬು, ಪೆಪ್ಸು, ತಂಜಾವೂರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 40 ರಿಂದ 60ರವರೆಗೆ; ಮಲಬಾರಿನಲ್ಲಿ $\frac{1}{4}$ ಭಾಗ, ಬಂಗಾಳಾದಲ್ಲಿ 40 ರಿಂದ 50ರವರೆಗೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಜಟ್ಟಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀವೇನೋ $\frac{1}{4}$ ಅಂಶ 1/5 ಅಂಶ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಹೇಗೋ ದಣಿ $\frac{1}{3}$ ಅಥವಾ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ನೀವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಯಾರೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಮೇಲೆ allotment of surplus lands ಪ್ರಶ್ನೆಯಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಇವರು ಪ್ರಥಮತಃ ಮಜೂರರಿಗೆ ಇಂಥ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ landless agriculturistsಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿ, ಯಾರು agriculturist ಆಗಿದ್ದು, ರೈತನಾಗಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ displace ಆಗಿರುತ್ತಾನೋ, (landless displaced person ಆಗಿರುತ್ತಾನೋ) ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಾದಮೇಲೆ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸಹಕಾರ ಕೃಷಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲವೆನ್ನಬೇಕು. ನಾನು ಬಹಳ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಚೈನಾ ವಿಷಯ, ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಏನಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ, ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಈ ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ ಹೊರತು ಜನರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೆ, ಇಸ್ರೇಲ್‌ನಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿನವರೆಲ್ಲರೂ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಯೆಹೂದ್ಯರು; ಜಾತಿ ಮತ ಬೇಧವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಸಹಕಾರಸಂಘ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹುರುಪಿನಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವುಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರು, ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟರು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಇತರರು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ರೀತಿ co-operative farming ಮಾಡಬಹುದು. ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಕ್ಷವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇದನ್ನನುಸರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಗಂಡಾಂತರವಿಲ್ಲ. ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಡಾಂತರವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿವೆ ಅಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜೀವನ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿ, ಮತ, ಕೋಮು, ಪಕ್ಷ ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ಇದ್ದರೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವೇ! ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಭಾರಿ ಉದ್ವೇಗ ವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು practical idea ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಪುರುಮಾಡಿದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂಬುದು

ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆದೀತು. ಒಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರದು, ಒಂದು ಪ್ರಜಾಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರದು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರದು ಹೀಗಾದಲ್ಲಿ ಗಂಡಾಂತರವಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಎಂದು ಅಥವ ಇನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆದರೂ ಗಂಡಾಂತರವಾದೀತು. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇದು ಸರಿಹೋಗತಕ್ಕ ವಿಷಯವಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ.

ಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಯಿದೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹತ್ತು-ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೈತರನ್ನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ voluntary surrenders ನಡೆದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ನಂಬತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ Voluntary surrenders ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಇವೊತ್ತು ಯಾವ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತಂದರೂ ಸಹ ಈ ರೀತಿ ಯಾರ ಒಕ್ಕಲು ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಗೇಣಿಯನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಒಕ್ಕಲನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 1937ರಲ್ಲಿ ಫೈಜಪುರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು ಅವರು ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಗೇಣಿಯನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸ್‌ಮಾಡಿಸಿದರು. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:—

> *Resolution 11*—Arrears of rent should be recovered in the same manner as civil debt and not by ejection.

ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಗೇಣಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ; ಗೇಣಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ರಸೀತಿ ಕೊಡದೆ ಇರುವವರೂ ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ; ಗೇಣಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಅವರ ಮೇಲೆ ಜಗಳಮಾಡಿ, ದಾವೆ ಮಾಡಿರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂಥದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆ, ಒಂದು ಅಡ್ಡಿ ಹಾಕದಿದ್ದರೆ, ಯಾವ ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಒಕ್ಕಲು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಕೆಲವು ಒಕ್ಕಲುಗಳಮೇಲೆ ಐದು-ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಗೇಣಿ ಡಿಕ್ರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಆ ಗೇಣಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವಂಥ ಅನೇಕ ಒಕ್ಕಲುಗಳವರಿದ್ದಾರೆ. ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ಯಾವ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತಂದರೂ ಅಂಥ ಒಕ್ಕಲುಗಳಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಸಿಕ್ಕುವಂಥಾದ್ದು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಫೈಜಪುರದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. Arrears of rent for previous year should be generally wiped out. ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೇನೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪಂಡಿತ ನೆಹರೂರವರೂ ಮತ್ತು ಇತರರೂ ಸಹ arrears of rent ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ wipe out ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೂ ಸಹ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಗೇಣಿಗೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಾವೆ ಹೂಡಿದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೆಲವರು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗೇಣಿಯಾದರೋ ಅವನು ಭೂಮಿಯ ಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟರೂ ತೀರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತೆ. ಇದರಿಂದ ಅವನು ಹಿಂದಿನ ಗೇಣಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ತನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಗೇಣಿ ಬಾಕಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಯಾವುದೇ ಒಂದೇ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಷೇಕ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾರವರು ಒಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಕಾಯಿದೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಯಾವುದೇಒಂದು ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದರೂ ನ್ಯಾಯವಾದ credit facilities ಕೊಡದೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಸಾಲಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಸರಿಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾದ credit facilities ಮಾಡದೆ ಆ ಕಾಯಿದೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಾರದೆಹೋಯಿತು. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ credit facilities ರೈತ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತಂದರೆಮಾತ್ರ ಆ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ, ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಿಕ್ಕುವಹಾಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಇಂಥ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರದ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಆ ಸಾಲವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾದ ದರದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಯಾವ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯೂ ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಖೈದುಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತರುವಾಗಲೂ ಗಂಡಾಂತರಗಳು ಬಾರದೆ ಇಲ್ಲ. ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಬರಬಾರದೆಂದು ಭೂ ಮಾಲೀಕರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಾದವಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತರುವಾಗಲೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಗಂಡಾಂತರಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಉಪದ್ರವಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅಂತೆಯೇ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಾಗಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಪದ್ರವ ಬಾದೀತು. ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಗಂಡಾಂತರ ಬರಬಾರದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೆಟ್ಟಿ)

ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪಂಡಿತ ನೆಹರೂರವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು, ಇದನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಡಿ. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತನ್ನಿ. ಸರ್ಕಾರದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದಕ್ಕೆ ತಡೆಹಾಕುತ್ತಾರೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಇದಕ್ಕೆ ತಡೆಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now rise for lunch and meet again at 3-30.

The House adjourned for Lunch at Three of the Clock and re-assembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

*Sri J. H. SHAMSUDDIN (Honavar).—Mr. Speaker Sir, I rise to support the main recommendations of the Report of the Mysore Tenancy and Agricultural Land Laws Committee. Sir, I feel surprised that this report which contains very modest recommendations for the implementation of the reforms in the agrarian or the agricultural sector of the economy of the State has given rise to a controversy and a furore of agitation in several parts of the State. Sir, I feel rather perplexed that Hon'ble Members of this House as well as others want considerable time for the discussion of the recommendations perhaps on the ground that the recommendations are of a revolutionary character and will perhaps change the status or the strata of society in a convulsive manner. Sir, this is rather indeed inexplicable to me; because the question of land reforms is a problem which has been engaging the attention of the political parties in the country for more than two decades; and several reports and several recommendations and enquiries as to how to achieve the ideal and solve the problem have either been published or printed or circulated for the benefit of the people concerned. Sir, the question of aggrarian reform has to be looked at from the object one has before him or the policy to which one is committed. So far as the Congress is concerned, Sir, the object of the Congress or the policy to which the Congress is committed is that the tiller of the soil should be the owner of the soil and this the fundamental object of the congress is enunciated today within the recent past. It was one of the main planks in the Congress Election Manifesto of 1937 and after 20 years out of which period, for about a decade the Congress itself has been ruling the country, I think it will not be proper for any party in this country—either between the Congress or the Opposition, to discuss details or to discuss the principle involved in this modest suggestion made by the Jatti Committee. I will presently show how the recommendations made by the Jatti Committee fall short of the desired objective of agrarian reform to which all political parties in this country are committed. After all, the main political parties in this country are the Congress, the P.S.P. and the Communist Party, and all these three parties are committed to the land reform in such a way that the peasants are made to own the land they till. Now of course, the question may arise as to how to put into practice this dictum or this policy so as not to cause the least convulsion, least disorganisation or dislocation to the rural economic sector in the country. That is the only line on which any suggestion or recommendation made can be examined or criticised. Sir, as I have been trying to lay before you the dictum or the policy that should guide any land reform, we should evolve a system by which as I said, the tiller of the soil should be the owner of the soil, and the recommendations should be judged from that point of view; and if the recommendations take us nearer to the goal, naturally they should be welcomed; but if they are not taking us near that goal, then we must examine it in such a light that we may add to it or take away from it, so that we may

approach our ideal or goal in as short a time as possible.

Sir, what are the main recommendations? It is from that point of view, I have placed the dictum before this House. Now Sir, the question has to be decided from three points of view. One is, whether there should be a ceiling; second, whether there should be eviction or dispossessing the land from the person; and three, if lands are to be taken by fixing a ceiling, whether compensation should be paid for the surplus land taken and if so, how the compensation should be paid. These are the more important features of this report, or should be the feature of any Report on tenancy reform.

Sir, the question is put about the ceiling and it agitates the minds of the people who are interested either as tenants or as landlords, more so from the point of view of landlords. Now the question of ceiling can be divided into two heads. Ceiling on existing holdings, and ceiling on future acquisitions. So far as ceiling on future acquisitions are concerned, I think no legislation is necessary, of a drastic type. Because only two sections in an enactment is sufficient to prevent future acquisition—one is that land should not be transferred to non-agriculturists, and the second is, that all surplus land should not be granted to non-agriculturists or surplus lands should not be granted beyond a certain limit either to individuals or to anybody who comes in for cultivation of land.

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Gubbi).—Supposing a non-agriculturist wants to become an agriculturist?

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—In that case, he can go in for land which the Government will dispose of and unless he becomes an agriculturist, he cannot purchase land in the private market.

Sri G. N. PUTTANNA (Tumkur):—Supposing a man wants to become an agriculturist, can he get land within the village or in Andamans or Nicobar?

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—If lands are available in the village, he will get it there. If he finds that by going to Andamans he can better his status, he should go there. That is left to the choice of the individual and he will decide having regard to the conditions then prevailing. This is too hypothetical a question to be answered now. This is so far as ceiling on existing holdings is concerned. While enforcing the ceiling, the question has to be looked into whether we are dislocating the present strata of society and whether the advantage that we obtain by placing a ceiling on existing holdings will be greater. So far as the Mysore State is concerned, I feel that if ceilings are put on existing holdings, there will not be much convulsion or dislocation or disturbance in the present strata of society, because according to the recommendations of this committee, the ceiling will be limited to the extent of about 100 acres. So, if a Land Commission is appointed and if it goes into the question of income of a particular class of land and on the basis of the income of a particular class of land if the Commission arrives at a particular standard, I feel that an individual will be able to own about 100 acres of land. Therefore, the ceiling that will be applicable will be in respect of those who will own more than 100 acres of land. What will be the percentage of people who will be affected if we put ceiling on agricultural land in excess of 100 acres? The answer has been given by the committee itself on page 42 of the report. It says: "The total number of these is only 3·4% of the total population."

Sri C. K. RAJAIAH SETTY (Chiknaikanahally).—Does it include estates also?

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—I am coming to that. It may not include coffee estates because the report says that there will be no ceiling on coffee estates so far as existing holdings are concerned. It suggests a ceiling for future acquisition. Therefore, this percentage will not include holders of coffee estates. Therefore, I may take it that the ceiling applies to agricultural land other than coffee, tea and rubber estates which may come under the exemption. Therefore, only 3 per cent of the population in the State will be affected if ceiling on present holdings

(SRI J. H. SHAMSUDDIN).

is enforced. Therefore, there will be no serious repercussions or reactions or convulsion on the state of the society or on the rural economic sector in the State.

SRI C. K. RAJAIAH SETTY.—May I know whether you accept 100 acres as the ceiling limit?

SRI J. H. SHAMSUDDIN.—I am just saying what the committee has said. After the Land Commission comes into existence and after the income of a particular class of land is assessed and on the basis of income of a particular class of land if ceiling is fixed, the committee comes to the conclusion that it will come to 100 acres per individual. Therefore, I say that if the committee's recommendations with regard to ceiling are accepted, naturally the rural economic sector will not be disturbed or convulsed seriously as it is made out by vested interests in the country who have raised a furore against ceiling.

SRI H. M. CHANNABASAPPA (Krishnarajanagar).—I want to know whether the surplus land in excess of the ceiling will be a means of living and provide employment to every poor class of people?

SRI J. H. SHAMSUDDIN.—The object of ceiling has been mentioned by the committee. It is also stated by the Planning Commission as well as by the several Congress resolutions. The object is to remove the disparity in wealth in the country, and agriculture is an important sector where at present disparity in holding or disparity in the means of production exists.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—I hope the Hon'ble Member will agree that the same principle should be applied to the legal profession, industrial sector and all other sectors of economy in the interest of uniformity and consistency of policy?

SRI J. H. SHAMSUDDIN.—Of course, this question must be addressed not to me alone but to all the other Hon'ble Members of this House also. One thing is certain, namely, that the question of having a ceiling on sectors other than the agricultural sector is a big one before the country. How to achieve it is another question. I may tell him that there are other ways than the one adopted here of resuming land. For example, a factory cannot be taken away from the management unless it is nationalised and given over to the labourers. Of course a system is now being evolved which is called profit-sharing or joint management by the owners as well as labourers and the Government of India has laid down a policy that they will encourage such industries wherein the labour take not only an active share in management but also an active share in the profit that accrues.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Similarly, why not the landlord and the peasant pool their resources together and share?

SRI J. H. SHAMSUDDIN.—That is a system to be worked out by the competent authority to which the administration of that department is given. If my friend suggests that the reform in the rural economy should be withheld pending accomplishment of that, I am not agreeable to that. I may draw the attention of the Hon'ble Member to an article in the A.I.C.C. Review wherein the Hon'ble Minister for Labour at the Centre Sri Gulzarilal Nanda has aptly answered this question. He has aptly answered the question whether the agricultural reform can wait the evolution of a system by which all the other industrial sectors can be so brought into operation as to have a nationalised aspect or to have a system wherein the labourers or the workers take the lion's share in the profit. There are other methods of reducing the income that accrues to the industrialists. The Wealth Tax, the Expenditure Tax, the Capital Gains Tax and so many other taxes are an indirect method of taking away the profit that accrues to the industry and goes to the private pocket.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Does the Hon'ble Member say that land should be distributed to all the poor people for cultivation? Then, how will he get money that is required for the

purchase of other instruments of production? When excess of money is available with so many people, what does he propose to attract that excess money required in the larger interest of the State and put it to use in the national interest?

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—The question of money required for improvement of agriculture is a question of making available easy credit to the rural area. That credit system has to be evolved. We have got experience and we know that immediately this land legislation comes in, the former landlord will not advance money to the agriculturist and therefore the question has to be solved by giving more credit through credit societies or other agencies that Government may bring into existence.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Where are we to get large amount of money when practically all privatr money lenders are to lend money foe agricultural development?

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—The private sector. If they don't lend it to the agriculturists, they will lend it to Government because they will not keep the money idle. The investment market is so much that the terms of investment will attract the money. Therefore, it will go to Government resources and Government distribute it in the form of credit. Therefore, that question can be easily solved. There will not be much difficulty. The question that the ceiling as proposed by the Committee is to be retained and so far as agricultural lands are concerned.

Now I am coming to the point raised by my friend about coffee and rubber estates. So far as the ceiling on the present holding is concerned, the Committee is one with the general trend of opinion in the country; that is, so far as these classes of lands are concerned, no ceiling should be put. The Committee has made a recommendation that ceiling on future acquisitions of land for cultivation of coffee, tea and rubber should be put. That is a fundamental question. I think in that respect the Committee has gone beyond the recommendations of the Second Five Year Plan. The Second Five Year Plan envisages that no ceiling should be put on coffee, rubber and tea plantations. Now generally people think that Communists in this respect are far ahead of the Congress in this particular respect. I do not subscribe to that view so far as land extension is concerned. I have got the latest Bill which is published in Kerala. Even that Government has thought it fit not to put ceiling on existing and future holdings so far as coffee, rubber and tea plantations are concerned. *(An HON'BLE MEMBER.—They are afraid.) It is not because they are afraid of it but because there are sound, economic and cogent reasons for not applying ceiling to these lands. What has happened is, these agricultural operations can successfully be carried on if the holdings are larger and bigger sized. Not only that. The agricultural operation can be said to be agriculture *cum* industry. The agricultural produce is to be processed in such a manner that before bringing it to market, certain mechanical processes are to be undertaken and the produce made fit for market. Not only that. This produce is meant mainly for export. Therefore, putting a ceiling on this may hamper its production and therefore our export trade may be affected. We are in dire need of foreign exchange and therefore, any thing that may reduce the exportable surplus of such commodity may affect economy and disturb the balance of payment. That is one of the reasons. The second reason is this. There are certain legislations which make it impossible if the holding is reduced to an uneconomic or optimum size. You know that there are called labour legislations by which facilities of hospital, canteen, maternity and minimum wages—all these legislations come into play, so far as these agricultural operations are concerned. Therefore, the Government of India has said that if the number of labourers employed in Coffee Estate are less than 50, if the size is less than 50 acres, all these lands do not come into play. Therefore, if you put a ceiling on future acquisitions, there will be a tendency to partition these estates so as to evade certain beneficial laws that will accrue to the advantage of the labourers

(SRI J. H. SHAMSUDDIN)

that work in the plantations. From that point of view also, it is not advisable according to me to put a ceiling on future acquisitions so far as coffee, tea and rubber plantations are concerned and therefore Government should think twice before they implement the recommendation of the Committee in this respect.

The second important question so far as this Committee is concerned is the basis of the rent or what you call the quantum of rent. In this particular case, the Committee's recommendation is a little,—may I say—below the expectations if I don't call it in another way. We know that several pieces of legislation were available or existing in different parts of the State. May I refer to the Bombay legislation that came into being when the Committee went into the question. There, the quantum of rent fixed was about one-sixth. Now the Committee has come back to one-fifth. Our intention is to reach the desired goal. The desired goal is that the tiller of the soil should be the owner and reduction of the quantum of rent has a significant meaning in reaching that goal because ultimately the land which is in the possession of the tenant, comes within the purview of resumable area as enunciated by the Committee, the quantum of rent has a significance when we fix the compensation to be paid. The Committee has fixed it at one-fifth instead of one-sixth. I do not know whether the Committee was aware of the financial legislation that was being enacted while the integration came into existence. We have observed a tendency that when the financial law being integrated, the highest amount was picked up. Therefore, the *vice versa* ought to have been there. When the Committee went into the question of fixing a quantum of rent the minimum available in any part of the State ought to have been the standard or the basis. The Committee might have felt for psychological reasons that in certain parts it might give a rude shock and therefore must have taken it into consideration the resultant psychological effect and must have confined itself to one-fifth. I feel that reduction below that will be unjust from my own point of view though there is a great agitation to bring it to one-third or one-fourth. I am surprised that it is a decision carried out in several forms and ways. One of the forms is farmers' quorum giving an idea that all the representatives are nothing but personal cultivators or farmers or tenants. I do not know whether there were tenants in the farmers' quorum. They considered one-third to be reasonable to be fixed. I feel that one-third will be too much a burden on the peasants of the country. The peasants have paid very exorbitant rent in the past. As the Second Five Year Plan says, the past burden should be lightened and if we add to the present burden, then we will be going against the main recommendations of the Committee. One of the terms of reference to the Committee was that they must conform to the spirit and law of the recommendations of the Second Five Year Plan. Of course, in this respect, they have conformed because the suggestion made in the Second Five Year Plan is that the quantum payable by the tenant to the landlord should not exceed one-fifth or one-fourth. Perhaps that might have compelled the Committee to fix it at onefifth. Either we may give a trial for the first few years and if we feel that the burden on the peasantry is unbearable or if a share of their sweat is taken and given to absentee landlords or persons who do not contribute to the cultivation of land, naturally we can bring another legislation to reduce that quantum.

4 P.M.

The fixity of tenure also is important. Therefore the quantum of rent and the fixity of tenure are two very important factors because they have a reaction on the production of food grains in this country. The landholders have been saying that this piece of legislation will retard the progress of food production. I do not think so because if the tenants are made to feel that if they improve the land either by putting more manure or by putting extra labour, the results of them will go to them direct, they

will be encouraged to improve the agricultural land under their tenancy. Therefore one should not be scared away by the idea that by this piece of legislation food production in the country will get a set back. That is not the experience. On the other hand, the psychological effect on the tenant, the impetus to the tenant to put more labour and money or in the form of manure will increase the quantity of food available for distribution in this country. Therefore the fixity of tenure is also an important factor. Here the committee suggests five years minimum. I think it is too short a period. The period of tenancy is indefinite according to the committee but the minimum is five years. What I would suggest is that the committee ought to have gone to the extent of saying that such of the tenants as have been cultivating the land for a certain period from a particular date, should be declared as permanent tenants whatever the form may be; you may call such a tenant as a protected tenant or a permanent tenant. In this respect the recommendations of the committee are a little below the expectations of those who are committed to agrarian reforms. This is very necessary so far as old Mysore is concerned because what I feel is that in the old Mysore the record of rights are not up-to-date; the tenancy columns are not properly filled in. Interested people have got a sign of the coming legislation. By the time the Bill is enacted, the preliminaries are completed and the Bill goes to the village level for implementation, the shrewd landholders who are interested will take the clue of the impending legislation and will see that the names of the tenants are not properly recorded in the record of rights. Therefore the committee ought to have made a provision in a legislation of this nature that such of the people who are on the line from a particular period say two or three years, shall be deemed to be tenants of a permanent nature and that they cannot be evicted. Not only that; there is a law in old Mysore that eviction cannot be had under certain circumstances; but there are cases wherein eviction has been resorted to by several malpractices. Therefore the committee ought to have made a provision to the effect that such of the evictions which have taken place contrary to the Act should be annulled and the tanants entitled to apply for resumption of the land within a certain period.

An HON'BLE MEMBER.—How can we do that?

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—That ought to have been done by the committee. The Committee have not done it. I am saying all this because that in spite of the recommendations of the committee being executed *in toto*, the advantage or the effect that will accrue to the tenantry will not be very significant and will not be of the nature that is expected by those who are committed to land reform and whose objective is that within a planned period the tenant should be put on a firm basis, that frictions are less and that he is assured of a certain amount of return for his labour and the capital or for the investment that he has made either in the form of money or in the form of labour. Therefore these two healthy suggestions I offer and it is for the Government to accept them or not.

There are other important recommendations and I will restrict myself to certain suggestions which may be in modification of the suggestions made by the committee. The committee in one or two important respects has not adhered to the healthy principle. The committee ought to have exempted the public trust properties either religious or of a charitable nature. The committee wants those lands to be resumed and the institutions deprived of the benefits from the lands. They say that by this they will lose 25 per cent. When I say that public trust properties should be exempted I want to make my position clear. They should not be exempted so far as the quantum of rent is concerned; they should not be exempted so far as fixity of tenure is concerned; they should not be exempted so far as the passing of receipt is concerned; they should be exempted only so far as resumption is concerned or ceiling is concerned.

Sri S. D. KOTHAVALE (Chikodi):—My friend wants lands belonging to public trust to be exempted from the provisions of the Tenancy Act. He wants that provisions regarding exemption should not be applied, similarly provisions regarding fixity of tenure, etc. Therefore his contention comes in complete conflict with the principle which he himself has enunciated so far.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—It may be said that these are institutional ownerships and so the question of personal cultivation comes in. Therefore without disturbing the question of *bona fide* cultivation, institutional or personal cultivation may be so limited that it is possible for the institution to cultivate personally. After all, in any institution cultivation will be through hired labour and the supervision of the head of the institution will be very nominal. Therefore that difficulty enumerated by friend can be obviated this way. I have got a copy of the Kerala Bill in my hands which is of a far-reaching nature. Even there also the question of ceiling is exempted. Public trust and religious trust have been exempted. As I see the Bombay and Hyderabad Acts are of a far-reaching nature. In fact on 1st April 1957 all the tenants were deemed to be tenants under that Act. Even though that Act said that the tenants will not be owners of lands held by public trust, the other restrictions as regards personal cultivation, resumption, passing of receipt were retained. Only the tenant will not become the owner. The institutions were allowed to receive the rent because the object for which the rent is received is a laudable one, *i.e.*, either charitable or religious and by which we are trying to help the poor either by way of medical relief, education and other facilities.

Sri J. B. MALLARADHYA (Nanjangud).—You do not want to exempt educational institutions?

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—I include under charitable institutions the educational institutions also. The difference was religious and non-religious. I do concede that educational institutions should receive that exemption.

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—Even to the extent of thousands of acres? Whatever may be extent you want to give exemption?

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—Yes. I am not aware that the evil is so radical here. But I have got some knowledge of my area. If my friend feels that thousands of acres are owned here, the minimum that is required for the running of an institution may be retained and the rest may be resumed. So this is another aspect of the committee's recommendation which I want to bring to your notice.

There are other small matters which may be taken into consideration while enacting the piece of legislation. For example, while fixing rent, it is stated that it has to be fixed in terms of produce. But what is gross produce has not been defined by the committee, whether it is one-sixth, one-third or one-fifth—this quantum of rent has to be fixed. What is produce has to be defined. There is a definition given in the Kerala Bill which may be adopted after suitable modifications. In Bombay when the Act was implemented, the Tahsildar was asked to notify the yield of a particular acre of land for the purpose of assessing the quantum of rent every year and the question was one of produce. Naturally a question arose whether subsidiary crops grown in a particular piece of land should be taken into consideration. There is what is called the main crop. There is what is called the second crop and there is what is called the subsidiary crop. For example a land may be used for paddy cultivation in one season and in the next season, it may be used for pulses. Naturally whether the crop of pulses should be taken into consideration while fixing the quantum of rent was the question. Because it was a subsidiary crop, a number of conflicts and controversies arose on this question whether subsidiary crops should be taken into consideration. The civil authorities took it that subsidiary crops should be taken into consideration while fixing the rent and the tenancy authorities said that only the main crop should be taken into consideration.

The result was, lands which were capable of growing two crops of paddy were not put to that use, because the tenant shrewdly felt that if he cultivated paddy for the second time, it would be included for assessment of rent. Therefore he switched on to pulses, because the tenancy authorities were not taking into account, for fixing the rent, pulses growth. By this definition of crops, growing of food crops went down and paddy in particular. Our Committee has not fixed what produce is. While framing definitions, I hope that Government will take into consideration to define what is a gross produce and what are the items to be included in fixing the quantum of rent. This is another suggestion.

There are certain other recommendations of the committee, which may lead to some confusion. It is at page 91; the committee says it is just to minimise evil arising out of non-grant of receipts. The committee feels that presumption should be drawn that if a suit or application for the recovery of arrears of rent is not made within a certain period, *i.e.*, 31st August or October, it should be presumed that the land rent has been paid. That is at page 91. So the question is whether this does not conflict with the general law of limitation. Because a landlord is entitled to recover rent for three years. Therefore, the suggestion that is made in order to protect the tenant that if the landlord does not enforce his remedy by going over to a court of law or to the land tribunal within a particular month of the year, the presumption that the rent is paid will be rather too harsh. And, it will conflict with the general law of the land so far as limitation is concerned. Therefore, that suggestion has to be carefully scrutinised and some method should be evolved so that the evil may be minimised.

Sir, I do not want to deal with the other recommendations of the Committee. Because, I am conscious that there are many members who are anxious to speak. Therefore the question—rather my request to the Government is that these recommendations should be implemented in an expeditious manner. I think any form of discussions or lengthy suggestions in this case are not warranted by the circumstances that prevail in the country and I have my own misgivings in regard to this. I am thankful to the committee that after much labour and careful examination, they have produced a very laudable report. But my warning to the Government, rather my suggestion—I cannot give a warning—to the Government is that this may not be left in a suspended animation, and on account of the storm that is brewing over the birth of the child in the form of these recommendations, the child may not succumb. If I refer to certain observations of the committee, there was a Bill in this very august House, the old Mysore Assembly in 1954, to modify the existing law and the amendments were of a very very modest and mild type. That was in the year 1954 and this is the year of grace 1958. The Bill was dropped and it lapsed. On account of the storm that is raised now, I am afraid and hope that a similar calamity or fatality may not happen to this child which according to me is of suspended animation. With these observations, I accept the report of the committee.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹಾನಗಲ್): ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜತ್ತಿ ಕಮಿಟಿಯವರು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿರುವ ವರದಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಇದರಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಮಾಹಿತಿಗಳು, ವಿವರಣೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಈ ನಂಬಂಧವಾಗಿ, ಭೂಸುಧಾರಣೆಗೆ ನಂಬಂಧವಾಗಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರುವ ಮೊದಲು ಕೆಲವೊಂದು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ವಿಹಿತವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ extent of non-resumable area ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ, resumable area ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ, owners cultivate ಮಾಡುವ, ಕಡೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ resume ಮಾಡಿದನಂತರ ಹಂಚಲಿಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಎಷ್ಟು ಉಳಿಯತ್ತದೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು. ಇದರ ಅಂಕಿ ನಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ. ನಾವು ಈ ಜಮೀನಿನ ನಂಬಂಧವಾದ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಿದಾಗ್ಗೆ ಜಮೀನು ಹಂಚಲಿಕ್ಕೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ ನನಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸೀಲಿಂಗ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲ 5 ಜನರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಒಂದು ತರಹ, ಐದು ಜನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕುಟುಂಬ ಇದ್ದಾಗೆ ಒಂದು ತರಹ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಇರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲ ಎಷ್ಟಿವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಸೀಲಿಂಗ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುವಾಗ ಇಂಥ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳು ನಮಗೆ ಮಹತ್ವವಾದುವೇ ಏನಾ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಈಗ ಕೊಡರಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒಯ್ಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಐದು ಜನರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವಾಗಿರುವ 40-50 ಜನರಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳ ವರಿಗೆ ಏನು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡದೇಯಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ 1952-53ನೆಯ ಇನವಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಧಾರಣೆಗಳ ಯಾದಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪಟ್ಟಿ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವ ಅಂದಾಜುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಈಗ ಸೀಲಿಂಗ್ ಏನಾಗುತ್ತದೆ, ಜಮೀನು ಎಷ್ಟು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಅನುಭವವಿರುವಂತೆ ನೋಡಿದರೆ ಬತ್ತದ ಭೂಮಿ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ಮತ್ತು 12 ಎಕರೆ Basic ಮತ್ತು Family holding ಇಟ್ಟರೆ ಐದು ಜನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮುಂದಿ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಆ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ 108 ಎಕರೆ ಪ್ರಕಾರ ಹಂಚುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಜಮೀನನ್ನು ಜನರಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ರೆನ್ಯೂಮ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಹೊರತು ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು 'ರಿನಂಪ್‌ರ್ಷ್ ಕಾಯಿದೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಅಥವ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವವನಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಯಿದೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಾ ಬೇರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಹೊತ್ತು ನಾವು ಹಿಂದೆ ಹೋದರೆ, ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ನಾವು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಹೊತ್ತು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ರಾಜೀನಾಮೆಕೊಟ್ಟು ಈ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅವರ ಅಭಿಮತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವರು ನಮ್ಮ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆನ್ನಬಹುದೇ ವಿನಾ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ವಂಚನೆ ಅಥವ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳದೆ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಈ ಸೀಲಿಂಗ್ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಬಹಳ ಆಗಬೇಕು, ಆಥವ ಸೀಲಿಂಗೇಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲ ಏನೂ ಹುರುಳಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಜಮೀರ್ದಾರ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ನಮ್ಮ ಕಮತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೇ ನವಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ, ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಅವರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ನಮಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Personal cultivation ಎನ್ನುವುದನ್ನು personated cultivation ಅಥವ supervisory cultivation ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿರೇತನದ ಕಮತದಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಅನುಭವವಿರುವಹಾಗೆ, ಅವರಿಗೆ ಒಕ್ಕಲತನ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಬಾಕಿ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವರು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಹಿರೇತನದ ಕಮತ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಾನೂ ಕಮತ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಸ್ವತಃ ದುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ ಎಂಟು ಒಂಬತ್ತು ಚೀಲ ಬತ್ತ ಬರುತ್ತದೆ, 20 ಎಕರೆಗೆ 180—190 ಚೀಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಮಾಡಿದರೆ ಎಕರೆಗೆ 30 ಚೀಲ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಮತ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ intensive cultivationಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಡುವುದೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಂಡತಿಯರನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಒಂದೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು ರೈತರಲ್ಲ. ಕುದುರೆಗೆ ಲಗಾಮು, ಅಥವ ಏನೂ ಹಾಕದೆ ಬಿಡುವಂತೆ ರೈತರನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಕಬ್ಬಿಣ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ತಕಾವಿ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಿರಿ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಜಮೀನು ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಜಮೀರ್ದಾರರು ಜಮೀನನ್ನು, ರೈತರಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ,ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಬಡವರಿಗೆ, ರೈತರಿಗೆ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜಮೀರ್ದಾರರಾದ ನಮಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ, ನಾವೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವವರಿಂದ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ, dog in the manger ನೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ನಾವೂ ದುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಿತವಿದೆ ಎಂದೆನಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಜಮೀರ್ದಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ರೈತರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೂ ರೈತರಿಗೆ ಹಿತವಾಗುವಂತೆ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿತವಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ರೈತರಿಗೆ ಈಗ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲತ್ತು ಅಗತ್ಯ. ಎಷ್ಟೋ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳೂ ತೂಬು ವಗೈರೆ ಒಡೆದು ಹೋಗಿ evaporating pans ಆಗಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬಡವರಾದ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆದು ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಹೊರಿಸುವುದರಲ್ಲ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ.

ಜಮೀನನ್ನು ರೆನ್ಯೂಮ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರೈತರ ಕಡೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

Sri S. D. KOTHAVALE.—Would the Hon'ble Member be pleased to suggest what steps or measures should be taken to better the lot of the peasants?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್—ಹೀಗೆ ನಡುವೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ವಿಚಾರ

ಸರಣಿತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಏನಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ನಾವು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕುಳಿತು ಮಾಡಬಹುದು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ತರಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನ್ಯಾನವಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಆಮೇಲೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು. ನನಗೆ ತಿಳಿದದ್ದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಡು ನಡುವೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದು 'ಆಟದಾಗೆ ಗೂಟ' ಇದ್ದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

4-30 P.M.

ಇನ್ನು ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯ ಪುಟ 51ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ :—

"(*i*) Where the land owner has under his personal cultivation land which exceeds a family holding but is less than the ceiling limit, he may have the right to resume for personal cultivation, provided that—

(*a*) his tenant is left with a family holding, and

(*b*) the total area obtained by the owner together with the land already under his personal cultivation does not exceed the ceiling; and

(*ii*) if the land owner has less than a family holding or no land under his personal cultivation, he may be allowed to resume one-half the tenant's holding or an area which, together with the land if any under his personal cultivation, makes up a family holding, whichever is less, provided that the tenant is left with not less than a basic holding.

No person who is already personally cultivating land in excess of the ceiling for personal cultivation should be allowed to resume land from his tenants. A person whose holding exceeds the ceiling may be allowed to resume up to one-half of the land leased out to a tenant, subject to the condition that the tenant is left with not less than a basic holding."

ಅಂದರೆ "ಸ್ವಂತ ಒಕ್ಕಲುತನಕ್ಕಾಗಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ ಪರಮಾವಧಿ ಮಿತಿಗೆ ಮೀರಿದಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಗಲೇ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಉಳುತ್ತಿದ್ದ ಯಾವೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ತನ್ನ ಗೇಣೀದಾರರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು. ಪರಮಾವಧಿ ಮಿತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಿಡುವಳಿಯಿರುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ, ಗೇಣೀದಾರನಿಗೆ ಮೂಲ ಹಿಡುವಳಿಗಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂಬ ಶರ್ತಿಗಧೀನವಾಗಿ, ಗೇಣೀದಾರನಿಗೆ ಕೌಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅರ್ಧದಷ್ಟನ್ನು ಮರಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು." ಎಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸೀಲಿಂಗ ಬರದೆ ಅವಧಿಯಾದಮೇಲೆ ಬೇಸಿಕ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ ಇಟ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಬಹಳ ಅಯೋಗ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏನೇ ಆದರೂ ಸೀಲಿಂಗಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು a person whose holding exceeds the ceiling may be allowed to resume up to one-half of the land leased out to a tenant, subject to the condition that the tenant is left with not less than a basic holding ಎಂದು ಇರುವಾಗ ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ್ಗೆ half-basic holding ಬಿಡಿನುವದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೀಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಇದ್ದರೆ ಈ ನಿಯಮದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಜಮೀನು ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಟುಂಬ ಹಿಡುವಳಿಯ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಮರಳಿ ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಐದಾರು ಲಕ್ಷ ರೈತರು ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದಂತೆ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿ ನಾನು ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವರದಿಯ ಅದೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ :—

If a tenant is left with a family holding.....

ಆದುದರಿಂದ ಬೇಸಿಕ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಇಟ್ಟರೆ ನೆಟ್ಟಗಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವದೊಂದು ಸರಿಯಾದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿರುವದರಿಂದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾರದು.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಎರಡೂ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ನೀತಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡದಾದ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸಹ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾಗುವದೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: ಅವರ ಭಾಷಣದ ಆರನೆಯ ಪುಟ, 12ನೇ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :—

"It has been the accepted policy of Government that land must be held only by the person who actually cultivates it. This objective has been kept in view while recently revising the rules for the disposal of Government lands for cultivation."

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಅಂದರೆ ಉಳುವವನೇ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯ tiller of the land is the owner of the land ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗಾಯಿತು. ಹಾಗಾದರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇಸಾಯಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ೫೦೦ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. Land for the tiller ಎಂಬುದಾಗಿ ಏನು ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿ ನರಕಾರ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಭೂಸಮಸ್ಯೆ ಲವ ಲೇಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎನ್ನಲು ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಮೊದಲು ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆವು. ಮುಂಬಯಿ ಟೆನನ್ಸಿ ಕಾನೂನದ ಬಗ್ಗೆ ವರಧಿಯ ಪುಟ 27ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ :—

(4) "Maximum and minimum limits of rent are fixed. The rent would not be less than twice, nor exceed 5 times the assessment or Rs. 20 per acre whichever is less, the tenant paying land revenue and other Government dues. The total payment by the tenant was however limited to 1/6th of the gross produce.

(5) On and with effect from 1st April 1957 to be known as the Tillers' Day every tenant whether permanent, protected or otherwise would be deemed to have purchased from the landlord land held by him as tenant free of all encumbrances subject to the condition that he cultivated the land personally and certain other conditions. But this will not apply to the lands leased by a person who does not hold more than an economic holding and whose annual income from all sources including the rent of the land does not exceed Rs. 1,500. The purchase price would be between 20 and 200 times the assessment and payable in either a lumpsum or in instalments within a maximum period of 12 years with simple interest at 4½ per cent."

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮುಂಬಯಿ ಟೆನನ್ಸಿ ಕಾನೂನದಲ್ಲಿದೆ. ಮೈಸೂರ ರಾಜ್ಯ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶ ಎಂದು ನಾವು ಏನೋ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದುಗೂಡಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬದಲು ಮೊದಲಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನೇ ನಾವು ನಮ್ಮ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರು ಮಾದರಿ ಮೈಸೂರು ಅಂದರೆ Ideal State ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಈಗ ನೋಡಲು ಇದು Ideal State ಆಗಿರದೆ Idle State ಆಗಿಧೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮುಂಬಯಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾನೂನು ಇತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಈಗ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನವ್ಮ ಪ್ರಗತಿ 12 ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಮುಂಬಯಿಯಂಥ ಪ್ರಗತಿ ಪರ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯ ರೈತರಿಗೆ ನಾವು ಈಗ ಎಂತಹ ಕಾನೂನು ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳೋಣ ? ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ಮೈಸೂರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿತುಕೊಂಡಂತಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವದಾದರೆ ನಾವು ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಓಡುತ್ತಿದೆಂದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಜಮೀನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ಅವಧಿಯ ನೋಟೀಸು ಇರಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಅವಧಿಯ ನೋಟೀಸು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೇದು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯ ನೋಟೀಸು ಕೂಡ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ರೀತಿ ಭೂಮಿ ಬಿಡಿಸುವ ನೋಟೀಸು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ರೈತನು ಎರಡು ವರ್ಷ ಭೂಮಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ದರಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷ ನೋಟೀಸು ಸಾಕು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ರೆಂಟದ ವಿಷಯ ಅಸೆಸ್ಮೆಂಟಿನ ಇಂತಿಷ್ಟು ಪಟ್ಟು ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ರಿವಿಜನ್ ಆಫ್ ಸೆಂಟಲಮೆಂಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ದೊರೆಯುವದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ರೆಂಟ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಾವುಕಾರರು ಇದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯ 55ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ :—

"The Second Five-Year Plan proposes no modifications to the above limits but suggests that it may be useful to fix the maximum rent as a multiple of land revenue."

ಇದರಂತೆ ಮಲ್ಟಿಪಲ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ರೀಜನಲ್ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಕಡೆ ಕಡಮೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಬಹುದು. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಮಲ್ಟಿಪಲ್ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವ ತತ್ಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಪ್ಯಾನ್ಪರಿಟಿ ಬರುವುದೆಂದರೆ ಅದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿನಾಯಿತಿ ತೋರಿಸುವಾಗ ಯಾರಿಗೂ ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್, ಒಬ್ಬ ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿ, ಒಬ್ಬ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇಂಟಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರದೆ

ಒಬ್ಬರೇ ಜಡ್ಜ್ ಇದ್ದರೆ ನೆಟ್ಟಗೆ; ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬರೇ ಜಡ್ಜ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿ. ಜಡ್ಜರು ಬೇಕಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಆಮೇಲೆ ಜಮೀನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರವಿದೆ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಗ್‌ಮೆಂಟೇಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ ತಕರಾರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂದೇಹವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಿತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಶಿಪಾರ್ಸಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಬೇಕಾದಾಗ ಪ್ರಿವೆಷನ್ ಆಫ್ ಫ್ರಾಗ್ಮೆಂಟೇಷನ್ ಆಫ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ತತ್ವವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೆಂದು ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಸರಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿಯಿದೆ.

ಜಮೀನು ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ರೆಸ್ಯೂಮಬರ್ ಏರಿಯಾವನ್ನು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಅಂಶವಿದೆ. ಸುಪೀರಿಯರ್ ಅಥವಾ ಇನ್‌ಫೀರಿಯರ್ ಜಮೀನುಗಳಿದ್ದಾಗ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ರೈತರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಾಕಿಯಾದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು; ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತರ ಇಚ್ಛೆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಲಂಚಕೋರ ತನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಅಥವಾ ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿರಬೇಕು.

ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಸಮತಾವಾದ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಈ ದಿವಸ ನಾನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಜಮೀನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹಂಚಲು ಜಮೀನೇ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು. ಗಣಪತಿ—ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಹೊಡೆಯಲು ಹೋಗಿ ಇಲಿಗೆ—ರೈತರಿಗೆ, ಹೊಡೆದ ಹಾಗಾಗಬಾರದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮನೂದೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬೇಕಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ತಪ್ಪಾಗದಂತೆ ಕಾಯಿದೆ ರಚಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮಂಜನವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಸಮಿತಿಯವರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೀ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಮೀನುದಾರರು ಸ್ಯಾಕ್ರಿಫೈಸ್ ಮಾಡಿ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ತೋರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜಮೀನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿದೆಯೆಂದು ಇತರರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ (ಬೇಲೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಈಗಾಗಲೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜತೆ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಪ್ರಕೃತವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಿರುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅವರು ತಿಳಿಸಿರುವ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಹೋಗದೆ ಪ್ರಕೃತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಾವು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿರುವವರು. ನಾವು ಯಾರಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿರುವವರು ಅವರ ಸುಖ ದುಃಖಗಳನ್ನು, ಅಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು, ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನ ನೋಡದೇನೇ ನಾವು ನಮಗೆ ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗುತ್ತದೆ, ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಂತೆ ಭಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರು ಈ ಸಮಿತಿ ವರದಿ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲ್ಮನೆ ಮಿತ್ರರು ಈ ಸಭೆಯವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತಿದ್ದರೋ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಕಷ್ಟ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಭೆ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಯಾವುದೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನರಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ. . . . .

Sri U. M. MADAPPA (Chamarajanagar).—On a point of order. Can any member of this House make a reference to what was discussed in the Upper House ?

Mr. SPEAKER.—There is no point of order. No offence.

Sri U. M. MADAPPA.—Can he criticise a member of the Upper House ?

Mr. SPEAKER.—He is not criticising. He can just remark about the mentality of some members.

Sri S. D. KOTHAVALE.—You were pleased to say that there is no criticism. In fact he wants to criticise.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಈ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಈ August House ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹ್ಞಾಲ ಜಮೀನು ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿರುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, 1,000 ಎಕರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜಮೀನಿರುವವರು 150 ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. 500 ರಿಂದ 1,000 ಎಕರೆಗಳ ವರೆಗಿರುವವರು 370 ಜನರಿದ್ದಾರೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I rise to a point of order. The Treasury Bench is empty. I want a ruling.

Mr. SPEAKER.—After all there is one member of the Treasury Bench present. How can there be a point of order? The Hon'ble Member may of course point out to me that the Treasury Bench is empty.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The whole Treasury Bench is empty.

Mr. SPEAKER.—There are two here (pointing to Deputy Ministers).

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ.—ಆಮೇಲೆ, 300 ರಿಂದ 500 ಎಕರೆಗಳ ವರೆಗಿರುವವರು 838 ಜನರಿದ್ದಾರೆ. 100 ರಿಂದ 300 ಎಕರೆಗಳವರೆಗಿರುವವರು 12,500 ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಗೆ ಒಟ್ಟು 15,761 ಜನ ರೈತ ಕುಟುಂಬಗಳು 100 ಎಕರೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜಮೀನಿರತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೈತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ನಾವು ಈ 13,661 ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ನಲಹಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಬಾಕಿ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ನಲಹಬೇಕೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ- ಜೋಡಿದಾರರಿದ್ದಾರೆ; ಜಹಗೀರಿದಾರರಿದ್ದಾರೆ; ಇನಾಂದಾರರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜೋಡಿದಾರರುಗಳ, ಇನಾಂದಾರರುಗಳ, ಜಹಗೀರುದಾರರುಗಳ ಜಮೀನನ್ನು ಅಲ್ಲ ಯಾರು ಹಿಂದೆ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅವರಿಗೇ ಜಮೀನು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಕಾಯಿದೆ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಯುಕ್ತ. ಕಾಯಿದೆ ಕಟ್ಟಳೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ನೇಗಿಲು ಹಿಡಿದು ಉಳತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾರೆ? ನಾನಾದರೋ ಈಹೊತ್ತಿಗೂ ನೇಗಿಲು ಹಿಡಿದು ಉಳತಕ್ಕ ರೈತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನಂಥವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು-ಇಪ್ಪತ್ತು ಜನರಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು. ಅಂದಮೇಲೆ ಮಿಕ್ಕವರಿಗೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಉಳತಕ್ಕ ರೈತನಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿರುತ್ತದೆಯೇ? ಅನೇಕರು ಇಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರಾಗಿರಬಹುದು. ಅಂಥವರು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ರೈತನನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಶಯವೆ. ದುಡಿಯ ತಕ್ಕವನಿಗೆ ಯಾವ ಕಷ್ಟವಿದೆಯೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಕರೆಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಪಲ್ಲ ಹದಿನಾರು ಪಲ್ಲಬೇಕು ಎಂದು ಕೂಗಾಡಿ ವಸೂಲುಮಾಡಿಕೊಂಡು ರೈತನಿಗೆ ಬರೀ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕೆಂದಿರುವವರು ರೈತನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತಾರೆಯೇ? ಎಷ್ಟೇಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದ್ದರೂ ರೈತರಿಂದ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಾವು ಮಾತ್ರ ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕೆಂದಿರುವ ಈ ಜಮೀನ್ದಾರರುಗಳು ಎಷ್ಟುದಿನ ಹೀಗೆಯೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—ದುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಕೊಡಕೂಡದೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ.—ನಾನೇನೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಲ್ಲವಲ್ಲ. ಆದರೆ ದುಡಿಯುವವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಒಂದು family holding ನಷ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ನಲಹೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಂತ ಉಳತಕ್ಕವರಿಗೆ, ಸ್ವಂತ ಹಿಡುವಳಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಆಳುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ವಂತ ಬೇಸಾಯಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ 5,400 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಂಪಾದನೆ ಇರತಕ್ಕ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಂತೋಷ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು modification ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ, ಸ್ವಂತ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜಮೀನೆಲ್ಲದೆ, ಯಾರು ಅದನ್ನು ಬೇಸಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಪದ್ಧತಿಯೆಂಬುದಿದ್ದು, ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡ ದಿನದಿಂದ ಅವಳ ತಂದೆಯ ಅಸ್ತಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಬರತೊಡಗುತ್ತದೆ ಹೀಗಾಗಿ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿರುವವನು ಕ್ಯಾನರಗೋಡಿನ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಅವನಿಗೆ ಯಾರು ಜಮೀನನ್ನು ಉಳುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ; ಕೊಡಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಬಾಕಿ ಇತರ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ಬೊಂಬಾಯಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ, ಮುಂದುವರಿದ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯವರೊಡನೆ ಸೇರುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಸೇರಿದವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗೆ ಬಂಧವ್ಯೇನೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವೇನಿದ್ದರೂ ಹಿಂದಿರುವವರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಮುಂದಿನವರನ್ನ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿರಕೂಡದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಐದು ಜನರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಅಂದರೆ 10,800 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದುವೇಳೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಜನರಿರುವ ಸಂಸಾರವಾದರೆ, ಅಂಥ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಕಷ್ಟಬರುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಐದು ಜನರ ಒಂದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ, ಹತ್ತು ಜನರಿದ್ದರೆ ಎರಡು ಫಾಮಿಲಿ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್, ಹದಿನೈದು ಜನರಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಫಾಮಿಲಿ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಈ ರೀತಿ ತಿದು ಪಡಿಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಮೇಲೆ, ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಫೀ, ಟೀ, ರಬ್ಬರ್ ಮುಂತಾದ ವ್ಯಾಪಾರದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ತೋಟಗಳಿಗೆ exemption ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಮಿಟಿಯವರು ನಲಹೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣವಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ಈ ಹೊತ್ತು, ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣವಾಗಬೇಕು,

ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ದೊಡ್ಡದಾದ ಒಂದು ಮೋಟಾರ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮಮೇಲೆಲ್ಲಾ ದೂಳೆಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡುವ ಸಾಹುಕಾರನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ—ಅದೂ ಆವನು ಸುಮ್ಮನೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ದೂಳು ಎಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ—ಅವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕ ? ಈ ಹೊತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರು ಅವರು ; ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರು ಅವರು ; ಎಂದು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ತೋಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಉತ್ಪನ್ನಜಾಸ್ತಿಯಾಗ-ವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ತೋಟಗಾರರನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇರಲೆಂದು ಬಿಡುವುದು ಸರಿಯೇ ?

5 P.M.

ಅವರು ಏಕೆ ನಲಹೆಮಾಡಿದರೋ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನು ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರುಗಳಂತೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇಡಲು ಮಾಡಿದರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಲ್ಲ. ಇವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಗ್ರೂಪ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರೂಪ್ ನಲ್ಲಿ, ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಗುಂಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು shares float ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. Indian Coffee Planters ಕೆಲವರು ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಈಗಿರುವಂತೆಯೇ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿರಲಿ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟಗಿಲ್ಲದೆ ದುಡಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸೇರುವವರಿಗೆ ಈಗ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಭಾಗವನ್ನು ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದರೂ ಏನನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸವಲತ್ತು ಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿಯ ಸವಲತ್ತನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ರೇಬರ್ ಇರಾಖೆಯವರು ಯಾರಾದರೂ ಹೋಗಿ ಆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸವಲತ್ತುಗಳೇನೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಶ್ರೀಮಂತರು, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ; ಇಲ್ಲವೇ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಕಾಡು ಹಂದಿಯೂ ಸಹ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಕಾಡು ಹಂದಿಗಳು ಎಲ್ಲೋ ತಿಂದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲೋ ಮಲಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥವುಕೂಡ ಕೂಲಿಗಾರರು ವಾಸಮಾಡುವ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬರೀ ಹಲಸಿನಕಾಯನ್ನು ತಿಂದು ಜೀವನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನಂತೂ ನೋಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ತೋಟಗಳ ಮಾಲೀಕರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿರುವ ರೈತರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೈತರುಗಳು ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿನುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಸಗಾರರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Labour legislations ಎಷ್ಟು ತಂದರೂ ಸಹ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಣ್ಮರೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಎಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಎಷ್ಟು ಮೆಮೊರಾಂಡಂಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಿಗೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಉದ್ದದ ಮೆಮೊರಾಂಡಂಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. Fragmentation ಆಗುವುದರಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಏನೇನೋ ವಾದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ಸರಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ 500 ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್‌ಗಳು ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಹಳ್ಳಿಯಕಡೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಡ ರೈತರಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳು ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇವರು ಸುಖವಾಗಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ಬೇಕು. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರು ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಅಥವ ಎಷ್ಟುಜನ ಬಡವರಿದ್ದಾರೆ! ನಾವು ಈ ದಿನ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಇವೊತ್ತು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಬೇಕು, ದೇಶ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು, ಒಂದು ದೇಶದ ಜನರು ಉಳಿಯಬೇಕು ಎಂದರೆ ಇಂಥ ಕಾನೂನಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಅಗತ್ಯತೆ ಬಹಳ ವಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತರು, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವವರು, ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರು ಇಂಥವರನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ! ನಮಗೆ ಭತ್ತ, ಗೋಧಿ, ಕಾಫಿ, ಟೀ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಬೆಳೆದು ಕೊಡತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ಒಂದು ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕಿದರೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸೌಧಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಹಡಿಯಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು, ನೆಲದಮೇಲೆ ಕಾಲಿಗೆ ಎಕ್ಕಡವಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗಾಡುವವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕೆಳಗೆ ಬರಬೇಕು. ಈ disparity ಕಡಮೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಈಗಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿಯೇ ಈ ಕಾನೂನು ಆಗದೆ ಇದ್ದರೂ ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದೊಳಗೆ ಒಂದು ನಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿರುವವರನ್ನು ರೈತರ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವಂತೆ, ಅವರೂ ಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಹಾಕಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಜನರನ್ನು ಕುರಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದಹಾಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು ಕೆಲವು ಜನ ಮೋಟಾರ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಕಷ್ಟ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರುಗಳು ಈ ಮೋಟಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದರೆ ತಾನೆ ಆದರ ಕಷ್ಟ ತಿಳಿಯುವುದು. ನಾನು ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವವನು. ನಾನು ಹಾಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ನೋಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಈ ಮೋಟಾರುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವಿರುವವರೆಗೂ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಕ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ)

ಕುರಿಗಳನ್ನು ತುಂಬುವಹಾಗೆ ತುಂಬುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಹಾಕಲು ಯೂನಿಯನ್‌ನವರು ಹಾಕಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲ ಬರೀ ಶ್ರೀಮಂತರೇ. ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ತಲೆಬಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಯಾರು ದುಡ್ಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ನಾವು ತಲೆಬಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ದುಡ್ಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಇವೊತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ತಲೆಬಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬಡವರ ಗತಿ ಏನೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ದರ್ಜೆಯನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಂಥೆಂಥ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನೋ ತರುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಂಥ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ತರಬೇಕು. ರೈತರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸೆಕ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿರುವವರ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರ, ಇವರೆಲ್ಲರ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡ ತ್ತ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಈಗ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೇರಳದಲ್ಲಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶವೇ ಬೇರೆ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶವೇ ಬೇರೆ. ಅಲ್ಲಿ Coffee plantations, Rubber plantations, ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಆ ತೋಟಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇರಳ ದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾರಿದರೂ ಸಹ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೋ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು, ರೈತನಾಗಿರುವವನು, ಟೆನೆಂಟ್ ಆಗಿರುವವನು ಜಮೀನ್ದಾರನ ಹತ್ತಿರ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ, ಗುಳ ತರುವುದಕ್ಕೆ, ಬೀಜ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲ ತರುತ್ತಾನೆ; ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೂ ಮತ್ತು ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ಕಡಿದುಹೋಗಿ ಟೆನೆಂಟ್ ಬೇರೆ, ಜಮೀನ್ದಾರ ಬೇರೆಯಾಗುವುದರಿಂದ, ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಟೆನೆಂಟ್ಸ್‌ಗೆ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ರೈತರಿಗೆ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಬಳಿ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಇಲ್ಲ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ರೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತುರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಜಮೀನ್ದಾರರಿದ್ದಾರೆ; ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅವರು ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೇ ಬಂದು, ಅವರ ತಪ್ಪನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಮದುವೆಗೆ ಎಂದು 200 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು, 500 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಬರೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಲ ಅವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ, ಅವನ ಮೊಮ್ಮಗನು ಜಮೀನ್ದಾರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಸಾಲ ತೀರಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವೊತ್ತಿಗೂ ಇದೆ. ರೈತನಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ತರಲು, ಗುಳ ತರಲು, ಬೀಜ ತರಲು ಹಣವಿಲ್ಲದೆಹೋದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಲು, ಜನರಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿದ್ದರೆ, ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಕನಿಕರವಿದ್ದರೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಿ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಂತರಾದವರಿಗೆ ಕನಿಕರವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ನಾನು ವಿರಮಿಸುತ್ತೇನೆ.

Dr. K. K. HEGDE (Karkal).— Mr. Speaker Sir, The Government want to introduce legislation of a great magnitude and of a far-reaching consequence in the field of agricultural economics that has been therefor ages past. Under these circumstances, I personally feel that Government has to bear a heavy responsibility and as such the Government have to be very cautious while bringing out this legislation.

Sir, we are just forming ourselves into a new Mysore State by the integration of five different areas and we are already experiencing a lot of difficulty is even in the matter of adopting uniform laws and regulation throughout the State. When we are already feeling helpless in this matter, I do not know whether it would not be too premature and hasty for the Government to think of bringing legislation before this House without deep consideration and without taking into consideration all the pros and cons involved in a matter like this, and also without taking expert advice from eminent people in this line.

Sri M. C. NARASIMHAN (Kolar Gold Fields).—Do you mean to say that the Members of the Committee are not eminent?

Sri B. BASAVALINGAPPA (Bangalore South).—What are you Sir?

Dr. K. K. HEGDE.—I am just a Member of the Assembly. But there are experts who can pronounce their opinion on matters like this.

Sir, we should not forget that even the Planning Commission has said that it is not possible to have a uniform law adopted throughout the State. Before we think of any legislation on the lines contemplated in this Report, we must bear in mind the laws and conditions that are prevailing in various parts of

the State; and in the first instance, wherever possible, these laws may be liberalised if necessity arises.

Besides, Sir, we are just coming into a new State by integrating five different areas with new legislations have been introduced in a number of cases and without giving a fair trial to them, I think it is not fair to think of introducing fresh legislation which may have so many adverse consequences. People feel that the present or existing laws should be given a fair trial before taking the next step in this direction. Sir, even if it is suggested by the Centre or the Planning Commission that we should sponser legislation of a far-reaching character, we as representatives of the people have got every right to modify or change the recommendations contained in the report that is placed before us.

Now coming to the land legislation based on the report of the Tenancy Committee that has been constituted recently with my Hon'ble Friend Sri B. D. Jetty, as its head, I can only say that they have submitted their report to the Government and Government in turn have placed it before us for discussion. I have to say that this Committee has completed its work in a very short period of four months. This Committee was constituted in May last with the directive from the Government that it should submit its report within two months. But the committee, with all its earnestness, could not finish its work within two months, but had to get its term extended by four months. Certainly I feel that even four months is too short a period for drafting a report of this type and on a subject of such great magnitude.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—What is the duration you think best?

Dr. K. K. HEGDE.—It should vary from days to years. I only say that four months is too inadequate for this purpose. And even after the formation, there were many impediments before the members of that committee. During that period the legislature was sitting and in some parts of the State there were rains and Members were unable to reach some parts of the State. To add to that, there was also the epidemic of influenza. All these factors proved to be impediments in the way of the members from arriving at proper conclusions by a study of facts first hand on the spot. In fact, if I may disclose a personal conversation, some member of the Committee stated to me that he could have done better if more time had been given and with the limited time that was given, they could not study all the facts.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Is that stated anywhere in the Report?

Sri B. BASAVALINGAPPA.—It is thoroughly incorrect.

Mr. SPEAKER.—When did that happen in a private conversation or a public talk?

Dr. K. K. HEGDE.—It is private.

Mr. SPEAKER.—If it is private information, it should not be disclosed here. If it is public information, then it can be mentioned here.

Dr. K. K. HEGDE.—Any way, coming to the various aspects of the Report, the Committee has suggested 25 per cent in cases where irrigation facilities are afforded throughout the year and in other cases 20 per cent, as fair rent. It is said the net income derived after deducting expenditure should be shared equally between the tenant and the landlord. The Committee has fixed 50 per cent as cost of cultivation but it has been highly disputed and it is said in some places it is the reported that only 20 per cent is said to be the cultivation charges. Whatever that may be, 50 per cent is held as a cultivation charges and the other 50 per cent is divided between the tenant and the landlord. But I personally feel why the landlord should be asked to pay the assessment charges. We have not made any provision to pay to the land Holders even the interest of the investment that they have made. I feel that the committee must have fixed what is called the minimum yield per acre depending upon the facilities and soil conditions in all the places. I say this with a view to increasing food production and the Government

(DR. K. K. HEGDE)

should expect every tenant to produce a particular yield per acre in every acre of land. I know the rent is fixed not with the idea of safeguarding landlords interest, but with the idea of paying compensation to be given to him. Any way, 20 to 25 per cent is too low. I would suggest at least 33 1/3 per cent should be fixed as fair rent.

Coming to resumption of land for personal cultivation, I think it is a complicated question.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Is it not true that the recommendations of the committee in so far as resumption of land is concerned are more advantageous to the landlords that is contemplated under the Madras Act?

Dr. K. K. HEGDE—They have got at least 40% fair rent. If resumption of land in excess of the basic holding is allowed, it will result in bits of lands here and there separated by miles and miles from his farm or his house. I may submit that the limit fixed for basic holding is too low. When fixing the basic or family holding, the committee thinks that the cultivator should to be a cultivator for all time to come with no chance to improve or extend his cultivation. I may ask some of my friends here and the members of the committee whether it is possible for anyone with this basic holding to meet the bare necessities of life, namely, food, clothing, medicine and shelter and then the education of his children in the high school, leave alone the luxury of college education or technical education. In this connection, I would request the Hon'ble Members to bear in mind the condition of poor teachers and petty officials who get a meagre salary and a small income from land to supplement his salary. They are able to make both ends meet with the income from these two sources. If they are deprived of the right of carrying on their profession other than cultivation, what will be their plight and what will be the fate of their children? So, I request the Government to consider all these aspects in fixing up fair rent and deciding the question of right of resumption so that they may be permitted to reasume or cultivate their lands through some agency up to a particular limit.

Coming to ceiling, I personally feel that it is too premature for us to fix a ceiling. It has been stated by many of my friends and by many people from different platforms as to why land alone should be the first victim of the axe when other sectors are left free. Is it the sin that those who have invested their resources on land?

Mr. SPEAKER.—Because land is the earliest form of property and so the axe falls on the land much earlier than on any other sector.

Dr. K. K. HEGDE.—I feel the other way about. Last come first to go. I suggest that this ceiling may be imposed on things which have come last. By some calculations my friend coming from my own district has come to the conclusion that even the ceiling that has been proposed is too high.

Sri J. B. MALLARADHYA.—The member coming from his district has given actual figures. Is he prepared to refute them?

Dr. K. K. HEGDE.—Probably Sri Mallaradhya feels that Sri Srinivasa Shetty has given facts and figures and that I have not given. In our district we own lands in bits. A tenant does not have more than a basic holding. So, where is the chance for a landlord to resume land for personal cultivation?

Sri S. D. KOTHAVALE.—In the case of a landlord who owns a basic holding it is open to him to resume the entire holding. Somehow or other that has escaped his notice. What has he got to say in this connection?

Dr. K. K. HEGDE.—In our district more than 90 per cent of the people are tenants holding less than a basic holding and as such it is not possible for anybody to resume land.

Sri J. B. MALLARADHYA.—That is a happy position.

Dr. K. K. HEGDE.—Coming to compensation, the committee has fixed it as 15 times the fair rent and according to normal calculations it comes to 50 per cent of the market rate. This same Government when it

nationalised certain industries and concerns has given the market value as compensation. When that is the case, I see no reason why the landholder should be given only half the market rate as compensation. The saddest and the most unkindest act of the committee is to suggest that payment may be made in instalments or in the shape of Government certificates or bonds. You deprive a landholder of his lands and at the same time you do not give him the compensation in cash. You can very well imagine the hardship you are inflicting on him. So, I request the Government to give the landholder compensation at the market rate and to give it in cash so that he can eke out his livelihood elsewhere.

Sri D. DEVARAJA URS (Hunsur).—Supposing a landlord whose lands are to be resumed has plenty of money. Should he also be paid compensation all at once?

Dr. K. K. HEGDE.—I do not say about the landlords who possess plenty of bank balances. I am talking of landlords who are dependent mainly on land. There are a very few people of your type who can boast of both the advantages. Particularly regarding

5-30 P.M.

my district I may say that the Committee has failed to understand the peculiar conditions, peculiar irrigation systems, peculiar conditions of soil and lastly the method of lease inheritance that governs 80 percent of the people. Our district with hills and valleys may be a very good picturesque sight for a visitor bus conditions are not as people think. Our holdings are small and even those holdings are scattered in various villages and taluks. Our district consists of hills and valleys and the landholders have spent large sums of money on those lands. From the statistics that has been mentioned the districts of South Canara and North Canara tops the list as regards cultivation by tenants is concerned. So far as my district is concerned, it is not because the landholders are lazy or because they do not want to cultivate the lands but because of the peculiar method of inheritance that prevails among the persons who are owning lands.

A word or two about the system of inheritance that is prevalent in my District. The method of inheritance is peculiar to my district and it is through the female line, from mother to daughter. Male members had no right to the property. Until 1949 nobody had the right of partition. Even after 1949 though partitions have been permitted in many cases they have not been possible because a majority of cases are still pending in courts. Further, there is a writ petition in the Supreme Court with the idea of quashing the 1949 Act which gives the right of partition.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—How are you governed by the Hindu Succession Act?

Dr. K. K. HEGDE.—It does not apply. It is disputed and decisions are still awaited.

The properties of such large families are being managed by the senior members of the family whether they are male or female. They are called the Manager or Yajaman and the junior members have not got the right to take possession of any lands excepting perhaps for some maintenance allowance. So much so, the Manager or the Yajaman thinks that if the land is given to a junior member for cultivation he may not give rent properly and therefore it would be better to let the lands to tenants. He prefers to give the lands to the tenants rather than giving to his own kith and kin. This has been in practice eversince Aliya Santhana system has come into being. Though the number of junior members increase there is no room for effecting partition. But at the same time he is also debarred from possessing any land though he has a right. I may say for the information of the House that there are families consisting of 50 to 60 members on an average without being divided. These members are not cultivating the land not because they do not want to do so but because they are debarred from cultivating. According to the report I think a family may

(DR. K. K. HEGDE)

resume one basic holding or two if the family consists of five members. I do not know whether the Committee has permitted to have two holdings. Even granting more than one holding is allowed under Aliya Santhana.....

SRI J. B. MALLARADHYA.—What is the Hon'ble Member's suggestion in regard to Aliya Santhana system as applied to this report? Has he got any concrete suggestion to make because you say 80 per cent are basic holdings and there is inheritance and all that?

DR. K. K. HEGDE.—If you want have it as a practical experience, I am going to give you that information.

Now, I ask the House to imagine the plight of the Aliya Santhana people with 60 or 70 members to be permitted to resume one or two basic holdings when they are supposed to be the owners of 100 to 200 acres. Even granting that they have excess holdings, the conditions of the district are peculiar and they are narrow strips of land unlike places here. Even if they have to resume land, they have to resume here and there, in one village some portion and another portion in some other village. I ask the House whether it is possible to cultivate lands which are separated by miles. I request the Government to suspend the enactment to people or Aliya snthana system and to wait till all the members get themselves partitioned or the best remedy is that every five members of the family must have basic holdings.

SRI D. DEVARAJA URS.—The percentage of cultivators in North Kanara is 15·8; in South Kanara 10·3; the percentage of tenant cultivators among the agriculturists in North Kanara is 35 per cent; in South Kanara 36·5. The suggestion of my friend no doubt solves the landlord problem. But what about those tenants who will be entirely depending upon the land? Can we provide lands for them elsewhere if his suggestion is to be implemented?

SRI K. K. HEGDE.—I may say that to sarifice one set of people, I do not think Government envisages to satisfy the other. But I may tell my friend that there are three lakh acres of land uncultivated. Landlords have spent good money on lands to make them cultivable. I ask the Government to subsidise the tenants and make them cultivate those lands.

MR. SPEAKER.—May I know whether those three lakh acres are still uncultivated or are being cultivated?

DR. K. K. HEGDE.—There are cultivable fallow lands. There are various sources of irrigation. All these areas have not been cultivated because there was malaria. Now malaria is being eradicated and these areas are habitable.

SRI B. BASAVALINGAPPA.—May I know, out of this, the extent of punja land and nanja land?

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—We want to know the meaning of punja land and nanja land.

MR. SPEAKER.—It is much better for the Hon'ble Member to go to South Kanara and find out.

DR. K. K. HEGDE.—In nanja lands we have got three classes; it is first class where three crops of paddy or two crops of paddy or one crop of some grains are grown; it is second class where two crops of paddy or one crop of paddy and one crop of some grain are grown; it is third class where one crop of paddy and nothing else is grown. As regards punja lands, they are uncultivated waste lands. It would have been better if these figures were before the members of the committee.

SRI B. D. JATTI.—The Deputy Commissioner was there.

MR. SPEAKER.—I want to know whether a certain number of fallow lands is cultivable. Possibly they might not have been actually cultivated though cultivable.

DR. K. K. HEGDE.—They are cultivable lands. But we have to spend more money.....

MR. SPEAKER.—So that those three lakh acres may be made cultivable by investing moneys. It is worth the deal for the Government.

Dr. K. K. HEGDE.—Probably Government will do well to take them for cultivation. They may ask the landlords to vacate those lands. I do not want to go further into this question. Let me assure you that I am just narrating these things representing both sides and appealing to your good sense.

Sri S. D. KOTHAVALE.—The Hon'ble Member said that 80 per cent of the people in South Canara are governed by Aliya santhana law. That means the remaining are governed by ordinary Hindu law. May I know whether he wants the same concessions to be extended to Hindu joint families as in the case of Aliya Santhana families.

Dr. K. K. HEGDE.—I do not want to differentiate between Aliya Santhana or joint Hindu families.

Now coming to the cultivating tenants—we have got 9·39 per cent; agricultural labour 10·9 per cent; I appeal to the House that these people also should have a fair deal.

The relationship between the tenant and the landlord has been very cordial. The landlord is going even to the extent of giving all other necessities of life for the tenant. So much so, the relationship is very cordial. I feel the Government.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—'ಗಿಣಿ ಸಾಕಿದಹಾಗೆ ಸಾಕುವುದು' ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ cordiality ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

Dr. K. K. HEGDE.—It is never so in my district. I appeal to Government to go into all these aspects. It is better if they set up five committee for the five different areas and go into all the aspects of that question in detail. Their findings may be taken into consideration. If possible a uniform law or legislation may be enacted and if it is not possible, a separate law to the various parts, where a uniform law cannot be enacted, may be brought in to force.

Mr. SPEAKER.—What is your opinion about the Hyderabad and Bombay Karnatak areas ? Do you mean to say that the existing Tenancy Acts in those areas should be continued.

Dr. K. K. HEGDE.—I know this legislation is to be beneficial to them. That is exactly why I said that separate committees may be set up to go into these details in various parts of the integrated areas and if they find this agreeable to them, Government may make this law.

Mr. SPEAKER.—In your opinion what should be applicable to South Kanara ?

Dr. K. K. HEGDE.—South Kanara had not the chance to try the legislation that was introduced by the previous Government.

Mr. SPEAKER.—You have also suggested that the law should be uniform. You may offer remarks as to what should be done by way of taking parctical steps to bring uniformity in respect of land law.

Sri K. K. HEGDE.—Even the Planning Commission have stated that the law need not be uniform and that it may vary from place to place.

Mr. SPEAKER.—The Planning Commission might have suggested that land laws may vary from State to State in matters of contents. But you cannot have two laws in the same State.

Dr. K. K. HEGDE.—Why not, Sir. States which are bordering each other have different laws. Mysore has areas which belonged to other States. Therefore, why should we not have different laws in the same State ?

Sri GAJANAN PANDIT (Mangalore III).—The Government of Rajasthan are introducing land legislation and they are making different laws between areas and areas in the same State. That is what I read in the newspapers. Because of the different types of terrain and all that, they are contemplating to introduce different legislation for different areas.

An HON'BLE MEMBER.—My friend is forgetting that he is residing just on the other side of a communist State.

Sri D. DEVARAJA URS.—One of the members of the committee happens to be from his own district. Is he not aware of the prevailing conditions in the district ?

Dr. K. K. HEGDE.—I do not want to enter myself into the controversial . . . . . .

Mr. SPEAKER.—Rather embarrassing position.

Dr. K.K. HEGDE.—Rather embarrassing for me and to the Committee.

Coming to agricultural labourers, I think the Committee which has been talking very much about agricultural tenants has not suggested anything in regard to this class of labourers, who form a larger number than the agricultural tenants. I suggest that far-reaching legislation may be brought up in the same bill affecting agricultural labourers also.

Regarding exemptions: Much has been said about the exemption to be given to arecanut gardens, coconuts gardens and tea gardens. Tea gardens have been given the exemption by the Committee. I feel that coconut and pepper gardens should have the same treatment.

Coming to religious institutions, this is a very delicate point. I think we should permit them to enjoy the privilege they have been enjoying with certain restrictions. There we do not have the land lord problem. There is a management committee. In majority of the institutions, Government have got the power to appoint Managers. And there should be no differentiation between the institutions of different religious denominations. If invidious distinctions are made to particular religions, there may be some difficulties.

Mr. SPEAKER.—Sri M. C. Narasimhan (It was 6 P.M.). I think he may have his say tomorrow. The House will now adjourn to meet tomorrow at 1 P.M.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again on Friday, the 14th March 1958 at One of the Clock.

Karnataka State Archives,
(Departmental Library)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆಕರಾಗಾರ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No (B) 4746
ದಿನಾಂಕ Date.....

WD 127—GPB—900—21-7-58